

HIỆN TƯỢNG CAM RA HOA CHẬM, ÍT ĐẬU QUẢ THẤP VÀ RỤNG NHIỀU

Ngày 12/4/2022, báo Nghệ An đăng bài “Tỉ lệ ra hoa, đậu quả thấp, người trồng cam lo lắng” và gần đây nhất, nhiều bà con nông dân ở các vùng trồng cam thuộc các huyện: Quỳnh Hợp, Nghĩa Đàn, Tân Kỳ, Con Cuông, Thanh Chương và một số bà con nông dân ở các vùng trồng chanh thuộc các huyện Nam Đàn, Hưng Nguyên... đều có chung phản ánh là: *mùa ra hoa năm nay của cây cam, chanh... chậm hơn, ít hơn, tỉ lệ đậu quả thấp và bị rụng nhiều* so với các năm trước đây. Hiện tượng nói trên có nhiều nguyên nhân gây ra. Nhưng, nguyên nhân chủ yếu, cụ thể cho từng trường hợp nói trên như sau:

Thứ nhất: So với các năm trước đây thì năm nay, cam, chanh ra hoa không nhiều và ra chậm do hai nguyên nhân cơ bản là: Từ nhiều năm nay, chưa có năm nào hiện tượng thời tiết diễn biến khác thường như năm nay, có lẽ do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu gây ra. Từ tháng 1 đến đầu tháng 4 năm nay, liên tục các đợt không khí lạnh tràn về gây mưa, rét kéo dài nối tiếp đợt này qua đợt khác, nhiệt độ không khí xuống thấp từ 13-18°C, ánh sáng ít. Riêng vùng miền núi có thời điểm nhiệt độ không khí xuống dưới 10°C. Trong khi đó, thời tiết tốt nhất trong thời kỳ ra hoa của cây cam, chanh nói riêng, cây ăn quả nói chung yêu cầu nhiệt độ không khí từ 23-27°C, trời khô ráo, ánh sáng nhiều.

Với diễn biến thời tiết như trên thì không riêng gì cây cam, chanh... mà cả các loại cây ăn quả khác như

Hiện tượng ra hoa, đậu quả thấp đang xảy ra ở các vùng trồng cam của Nghệ An

xoài, mít... đều phải ra hoa chậm lại và số hoa ra sẽ ít hơn so với năm bình thường. Không những đối với cây ăn quả, cây lúa xuân năm nay chắc chắn sẽ xảy ra hiện tượng lúa đẻ ít và trổ chậm hơn so với những năm gần đây từ 8-10 ngày. Nguyên nhân thứ hai có thể có, nhưng không phổ biến, đó là trường hợp một số vườn cam trong vụ thu hoạch năm 2021 do giá cam quá rẻ nên chậm thu hoạch và cố gắng chờ giá cam lên để bán. Trường hợp kéo dài thu hoạch muộn này ít nhiều làm chậm trễ mùa vụ ra hoa ra cho năm sau.

Thứ hai: Hoa cam, chanh rụng nhiều. Hoa cam, chanh... thuộc loại hoa trần, tự thụ phấn, nhị đực và nhị cái cùng trên đài hoa. Vì nó là hoa trần, khi hoa nở có 5 vòi nhị đực lộ ra ngoài để tung phấn. Các hạt phấn khi nở ra, nếu thời tiết ẩm áp, không có mưa thì bầu nhị cái sẽ được thụ phấn đầy đủ và sẽ cho quả là chắc chắn. Nhưng, thời kỳ hoa nở, nếu gặp mưa to hoặc mưa nhỏ kéo dài như vừa qua thì phấn hoa đực bị trôi mất nhiều, hoặc bị kết dính lại làm giảm khả năng thụ phấn giữa nhị đực với nhị cái. Vì vậy, tỉ lệ đậu quả rất thấp và những hoa nào không được thụ phấn sẽ không đậu quả và cả bầu hoa ấy sẽ bị rụng sau đó 3-5 ngày. Không riêng gì cây cam, chanh..., cây xoài năm nay cũng chung số phận như cây cam, chanh, nhiều cây sẽ rất ít quả cũng vì mưa to, hoặc mưa nhỏ kéo dài gây ra.

Thứ ba: Trường hợp đậu quả rồi mà sau đó vẫn bị rụng. Trường hợp này không hoàn toàn xảy ra ở tất cả các vườn cam, nó chỉ xảy ra ở các trường hợp sau đây:

Ở những nơi nào sau các đợt mưa, tiêu thoát nước chậm, để nước thừa trên mặt đất, dư nước ở dưới gốc rễ gây ảnh hưởng

đến hoạt động của bộ rễ cam, cản trở quá trình trao đổi dinh dưỡng, dưỡng khí và nước từ rễ, thân, lá, hoa quả và ngược lại. Đây chính là nguyên nhân cam rụng quả nhiều trong mùa mưa và trường hợp này được gọi là rụng quả sinh lý. Thậm chí có nơi, có lúc cam vừa bị rụng quả, vừa bị nứt nẻ từ ngoài vỏ quả đến tận trong ruột quả.

Thứ tư: Trường hợp cam mới trồng được vài năm đã bị thoái hóa, cây còi cọc, sinh trưởng kém, ít hoa, tỉ lệ đậu quả thấp... Trường hợp này diễn ra khá phổ biến ở huyện Quỳnh Hợp hiện nay. Hiện tượng này ở cây cam đã được các chuyên gia của Viện Bảo vệ Thực vật Trung ương vào kiểm tra và test nhanh cho kết quả là do tuyến trùng, rệp sáp đất và nhện hại rễ (chúng là tác nhân chính gây ra bệnh vàng lá, thối rễ cam). Vì chúng gây ra các vết thương ở bộ rễ, từ đó tạo điều kiện cho tổ hợp nấm (Fusarium, Pythium, Phytophthora và Rhizoctonia) xâm nhập gây hại, làm cho cây còi cọc dần, sinh trưởng kém, lá nhỏ và vàng, quả rụng dần, quả nhỏ lại, vỏ quả dày, có quả dị dạng...

Trường hợp cam bị bệnh này chỉ có khắc phục bằng cách: Tiêu thoát nước nhanh trong mùa mưa; bón quanh mỗi gốc cam 1-2kg vôi bột vào đầu mùa mưa; chặt bỏ từ gốc, rễ, thân, lá đối với những cây đã bị bệnh ra khỏi vườn cam; chỉ trồng những giống cam cây giống được lấy mắt ghép từ vườn cam sạch sâu bệnh, có lai lịch rõ ràng, không mua giống bán tự do về trồng; sau mỗi lần thu hoạch, tăng cường bón phân hữu cơ càng nhiều càng tốt; thường xuyên phun thuốc phòng chống bệnh vàng lá, thối rễ, rụng quả bằng các loại thuốc sau đây để diệt trừ tuyến trùng, rệp sáp đất và nhện hại quanh vùng rễ cây như: Comda 250EC, Sago Super 20EC, phun theo hướng dẫn có ghi ở ngoài bao bì, nhãn mác và nên phun định kỳ 2-3 lần/năm. Tốt nhất nên phun vào mùa khô ráo khi trời ít mưa hoặc không có mưa càng tốt./.

Doãn Trí Tuệ